

FIRST YEAR HIGHER SECONDARY EXAMINATION MARCH 2018

SUBJECT: Sanskrit - Sashtra XI

CODE. NO: 146

Qn No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total
1.		“क” विभाग । कारणम् - साधकतमं कारणम् - रामेण व्याजेन हतो --- सम्प्रदानम् - कर्मणा प्रसाधेनैति सम्प्रदानम् - विप्राय जां --- अपादानम् - ध्रुवमापायोऽपादानम् - तामात् आप्यानि धावत् अडवात् पमति अन्य उदाहरण लेखनायापि पूर्णाङ्कः देयाः ।	2+2+2	6
2.		“निविधः” इति लेखनाय ङान् अङ्कः ।		1
3.		“सहस्रवृत्तेऽप्रधाने” इति लेखनाय ङान् अङ्कः ।		1
4.		“कर्मणि द्वितीया” इति लेखनाय ङान् अङ्कः । “धक्ठी शोवे” इति लेखनाय ङान् अङ्कः । आहन्य अङ्कद्वयम् ।	1+1	2
5 (क)		अच् = अ, इ, उ, तद्, लृ, ङा, ओ, ङे, औ प्रुच् = ङा, ओ ङेच् = ङे, औ इक् = इ, उ, तद्, लृ अम् = अ, इ, उ, तद्, लृ, ङा, ओ, ङे, औ, ह, य - वर, ल, म, स उगन उमृ = अ, इ, उ, तद्, लृ, ङा, ओ, ङे, औ, ह य व र अन्धवा	1+1+1+1+1+1	6
(ख)		अक्कुह विसर्जनीयानां ऋणुः । इच्युयङानां नालुः । तद्दुश्च्युयङां सुर्धा । नृत्तुलशानां केन्त । उपूपध्माणीयानां ओवर्ठा । मसउगनानां नाशेष्वा य ।		(6)

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total
		કાદૈતો: કાપડતારુ: । ઓદૈતો: કાપડોવઠમ્ । વખારત્ય દન્તોવઠમ્ । જિહ્વામૂલીપત્ય જિહ્વામૂલમ્ ।		
6.		"હલન્તપમ્" ઇતિ લેખનાત્ કાળ અડ્ઢુ: ।		1
7.		"શ્રાદ્ધેઉન્તપદમ્", "ઉચ્ચૈરુદાત્ત:" "નીચૈરનુદાત્ત:" ઇતિ સૂત્રાણિ ચિત્વા લેખનાત્ કાળૈવરત્ય કાળૈવ અડ્ઢુ: ।	1+1+1	3
8.		અ, ગાજ: + હન્દ્રે: — ગાજેન્દ્ર: । ઈ, દેવ + પ્રેશ્વર્પમ્ — દેવૈશ્વર્પમ્ । ઉ, ઉપ + ઓષતિ — ઉપોષતિ । ઇતિ ઓષતિ ઉત્તર લેખનાત્ કાળૈવરત્ય કાળૈવ: અડ્ઢુ: । આદ્ય ત્રીણે અડ્ઢુ: ।	1+1+1	3
9.		કાચ: કાસાત અપ્ અવ્ આપ્ આવ્ કાતે આદેશા: સ્પુ: ઇતિ સૂત્રાર્ણ લેખનાત્ અડ્ઢુ: દ્વપમ્ । હશ્વે, વિવળવે, જાપળ:, પાવળ: ઇતિ ઉદાહર- ણ લેખનાત્ અડ્ઢુ: દ્વપમ્ ।	2+2	4
10.	(ક)	સંદ સ્વર્ત્તી : સમ: સુદિ સંદ સ્વર્ત્તી = અન્ત્રાન્ત્રજાતીય પૂર્વસ્વરુપા । સંદ સ્વર્ત્તી = અન્ત્રજાતીયાત્પયોડ્ગુસ્વાર: । ઇતિ ત્રયાણાં ઉત્તર લેખનાત્ ચતુરડ્ઢુ: દેવા: ।		4

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total
	(स्व)	अथवा सन न् अस्मिन् - शि लुक् सन च अस्मिन् - स्तोः इयुना इयुः । सन च अस्मिन् - स्तोः इयुना इयुः (स्वातिन्येन) सन च अस्मिन् - अइच्छोऽति । सन अस्मिन् = अतो अति स्वर्णे । इति उचित उत्तर लेखनाय ऽल्लेख्य ऽल्लेखः अङ्कः । आहत्य चतुरङ्काः ।	1+1+1+1	(4)
11.		"अनुनासिको व ।" इति लेखनाय ऽल्लेखः अङ्कः ।		1
12.		"आत्" इति लेखनाय ऽल्लेखः अङ्कः ।		1
13.		ओर् देवाः - ससजुषो रुः ओयू देवाः - ओवगोऽद्योऽर्ध्वस्य योऽति । ओ देवाः - हालि खेर्धाम् । इति उचित उत्तर लेखनाय ऽल्लेख्य ऽल्लेखः अङ्कः ।	1+1+1	3
14.		अस्मिन् राजते - ससजुषो रुः । अस्मिन् राजते - शेति । अस्मिन् राजते = हलोपेर्ध्वस्य दीर्घोऽति । इति उचित उत्तर लेखनाय ऽल्लेख्य ऽल्लेखः अङ्कः ।	1+1+1	3
15.		"विसर्जनीयस्य सः" इति लेखनाय ऽल्लेखः अङ्कः ।		1

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total
		‘શ્વ’ વિભાગ :		
16.		“પતન્ગલિ:” ઇતિ લેખનાત્પ ડાબ: અડ્ડ: 1		1
17.		“ધર્મ:” ઇતિ લેખનાત્પ ડાબ: અડ્ડ: 1		1
18.		“અપક્ષેપણમ્” ઇતિ લેખનાત્પ ડાબ: અડ્ડ: 1		1
19.		“વિશેષણ વિશેષ્યભાવ:” ઇતિ લેખનાત્પ ડાબ: અડ્ડ: 1		1
20.		a, દ્રવ્યમ્ - આભાશમ્ । b, પુણ: - પુરુષત્વમ્ । c, વર્મ - પામનમ્ । d, વિશેષ: - ઉત્તરન્ત । ઇતિ ડાબૈવરૂપ ડાબિત ઉત્તરલેખનાત્પ ડાબૈવ અડ્ડ: 1 આદ્ય પદ્મરૂપ: ।	1+1+1+1	4
21.		“અતિવ્યાપ્તિ:” ઇતિ લેખનાત્પ ડાબ: અડ્ડ: 1		1
22.		“ધર્મસામાભાવ:” ઇતિ લેખનાત્પ ડાબ: અડ્ડ: 1		1
23.		“ઉદર્પમ્” ઇતિ લેખનાત્પ ડાબ: અડ્ડ: 1		1
24.		મધુર - અમ્લ - લવણ - બાદે વાવાય - નિવશ્ય ઇતિ લેખનાત્પ અડ્ડ: દ્વયમ્ ।		2
25.		નિર્ણયિત સારપવાન સપદ્મ: } નિર્ણયિત સારપાસાવવાન વિપદ્મ: }	1+1	2

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total
26		આત્મ:તુ વ્યાર્થવ્યવસ્થા/સ્થાનિત્વસાક્ષી હતિ લેશ્વનાય અહ્નઃકૃત્વમ્ ।		2
27		અંજા અંદ્રી સમ્બન્ધ જ્ઞાનં ઉપમિતિઃ/ પરામર્શજન્ય જ્ઞાનં અનુમિતિઃ/સ્થાનિત્વ- માર્ગે હતિ લેશ્વનાય અહ્નઃકૃત્વમ્ ।		2
28		પટઃ - અસમવાયિકારણમ્ - તન્તવઃ । ચટઃ - અસમવાયિકારણમ્ - વપાતસંયોગઃ । પુસ્તળમ્ - નિમિત્તકારણમ્ - પ્રશ્નધ્વજઃ । હતિ લેશ્વનાય કવૈવળ્ય કવૈવળઃ અહ્નઃ ।	1+1+1	3
29.	અવશ્ય	દ્વિવિધમ્ - નિત્યાઃ - પરમાણુરૂપાઃ । અનિત્યાઃ - કાર્પરૂપાઃ । પુનઃસ્ત્રીવિધઃ - 1. ડાહીરં । 2. હિન્દિયં । 3. વિવિધઃ । કલ્પાદિ વિશદીકરણ લેશ્વનાય અહ્નઃકૃત્વમ્ અથવા જાનાધિકરણં આત્મા - દ્વિવિધઃ । જીવાત્મા - પરમાત્મા - કલ્પાદીનાં વિશદીકરણ લેશ્વનાય અહ્નઃકૃત્વમ્		3. (3)

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total
30	અવયવા	જાણેદુઃ આણેદુઃ પક્ષઃ જાણેદુઃ ઇતિ આઠાત્માણેદુઃ । હેતુસ્વરૂપં પક્ષો જાણેદુઃ ઇતિ સ્વરૂપાણેદુઃ અપાત્તિઃ જાણેદુઃ ઇતિ અપાત્તિત્વાણેદુઃ । ઉત્પાદિ વિશદીકરણનેશ્વનાત્ સમ્પ્રદાયઃ । <u>અવયવા</u> અપાત્તિ જ્ઞાનમ્ - વત્ત વત્ત ધૂમઃ તત્ત તત્ત વાહિનીઃ । નિહ્ન દર્શનમ્ - વર્વતો ધૂમવાન । અપાત્તિ સ્મરણમ્ - વાહિની અપાત્તિ ધૂમઃ । પરામર્શઃ - વાહિની અપાત્તિ ધૂમવાન વર્વતઃ । અનુમિતિઃ - વર્વતો વાહિનીમાન । ઉત્પાદિનાં વિશદીકરણનેશ્વનાત્ સમ્પ્રદાયઃ ।	7	(7)
31		જ્ઞાનમ્ <pre> / \ સ્મૃતિઃ અનુભવઃ / \ / \ વ્યવર્થા અવ્યવર્થા અવ્યવર્થાનુભવઃ / \ / \ સ્વપક્ષમ્ અનુભવેતિ ઉપમિતિઃ શબ્દઃ અવ્યવર્થાનુભવઃ </pre>	4	
32		ચક્રુષા યદ્વત્પદાંજનને । ત્રેવ્યપ્રત્યક્ષમ્ । ઉત્પાદિનાં વિશદીકરણનેશ્વનાત્ ચતુરુદ્ધાઃ ।	4	